

Euroopan investointipankkiryhmä
Tutkintamenettelyt

**EIP-RYHMÄN HALLINNON TARKASTUS -TOIMINNON
VÄÄRINKÄYTÖSTEN TUTKINTAJAOSTON
OHJEISTO
TUTKINNASSA NOUDATETTAVISTA MENETTELYISTÄ
("Tutkintamenettelyt")**

SISÄLTÖ

	Sivu
A) Johdanto	3
B) Tutkinnan tarkoitus ja luonne	3
C) Väitteen vastaanotto ja kirjaaminen	3
D) Ilmoituksen antaminen OLAFille ja tämän osallisuus	4
E) Tutkinnan kulku	
(i) Yleistä	4
(ii) Tietolähteet	5
(iii) Asiakirjat	6
(iv) Sähköisessä muodossa olevat aineistot ja henkilötiedot	6
(v) Haastatteluista saadut tiedot	7
F) Tutkinnan estäminen	7
G) Tutkinnan päättäminen ja tutkinnan tulokset	8
H) Tietosuoja – Yksilön oikeudet ja tiedonantovelvollisuudet	
(i) Yleiset periaatteet	9
(ii) Rekisteröidyn henkilön oikeuksien kunnioittaminen	9
(iii) Henkilötietojen laatua koskevat periaatteet	9
(iv) Henkilötietojen siirto EIP:n ulkopuolelle	9
I) Muut asiat	
(i) Tilanneselvitys	10
(ii) Tietojen säilytys	10
(iii) Väite tutkintajaoston henkilöstön käytösrikkomuksesta	10
(iv) Tutkintamenettelyjen päivittäminen	10
 Liite 1: EIP:n sähköisen todistusaineiston tutkintaa koskeva pöytäkirja	 11

A) Johdanto

1. Tässä asiakirjassa määritellään menettelyt, joita Euroopan investointipankkiryhmän (jäljempänä 'EIP')¹ hallinnon tarkastus -toiminnon väärinkäytösten tutkintajaosto (jäljempänä 'tutkintajaosto' tai 'jaosto') tutkinnassa noudattaa.
2. Tässä asiakirjassa esitettyjä menettelyjä:
  - a. on tulkittava suhteessa asiakirjaan "Kiellettyjen menettelyjen torjunta ja ehkäisy Euroopan investointipankin toiminnassa" ("Petostentorjuntapolitiikka");
  - b. sovelletaan kaikkiin tutkimuksiin, joita tutkintajaosto suorittaa EIP:n organisaation sisällä ja jotka koskevat EIP:n toimintaa;
  - c. sovelletaan Euroopan investointirahastoon (EIR) tietyin poikkeuksin siten, että rahaston itsenäinen hallintorakenne voidaan ottaa huomioon.

B) Tutkinnan tarkoitus ja luonne

3. EIP:n väärinkäytösten tutkintajaoston toimittaman tutkinnan tarkoituksena on tutkia kiellettyjä menettelyjä koskevat väitteet tai epäilyt, jotka kohdistuvat EIP:n toimintaan, ja väitetyt käytösrikkomukset, joissa on osallisena pankin hallintoelinten tai henkilöstön jäsen, ja päättää tutkinnan perusteella, ovatko esitetyt tiedot totuudenmukaisia, ilmoittaa tutkinnan tuloksista ja antaa asianmukaisia suosituksia.²
4. Kaikki tutkintajaoston suorittamat tutkimukset ovat luonteeltaan hallinnollisia.

C) Väitteen vastaanotto ja kirjaaminen

5. Tutkintajaosto ottaa vastaan ilmoitukset epäilyistä, jotka koskevat korruptiota, petoksia, salaisia sopimuksia, pakottamista, estämistä, rahanpesua ja terrorismin rahoitusta (yhteisnimikkeeltään "kielleyt menettelyt"³). Ilmoitukset voivat olla peräisin mistä tahansa lähteestä EIP:n organisaation sisältä tai sen ulkopuolelta. Jaosto tutkii myös nimettöminä tulleet kantelut ja kantelut, jotka ovat peräisin luottamuksellisista lähteistä. Tutkintajaosto voi lisäksi käynnistää tutkimuksia oma-aloitteisesti esimerkiksi kielletyistä menettelyistä julkaistujen lehtiutusten perusteella. Jaosto ryhtyy kaikkien tällaisten ilmoitusten johdosta toimenpiteisiin jäljempänä esitettyjen määräysten mukaisesti.
6. Jos kantelija ei ilmoita nimeään tai on pyytänyt olemaan paljastamatta henkilöllisyyttään, tutkintajaosto pyytää häntä ottamaan uudelleen yhteyttä tutkintajaostoon ennalta sovittuna päivänä ja aikana vastatakseen mahdollisiin lisäkysymyksiin, joita saattaa nousta esiin alustavan tutkimuksen tulosten perusteella.
7. Tutkintajaoston päällikkö tallentaa tiedot viipymättä jaoston asianhallintajärjestelmään. Niihin on mahdollisuuksien mukaan sisällyttävä:
  - a. päivämäärä, jolloin tiedot on vastaanotettu;

¹ Tutkintajaosto käsittelee näitä menettelyitä valtuuston EIP:n ja OLAFin yhteistyösuhteista 27.7.2004 tekemän päätöksen mukaisesti ja rajoittamatta kyseisen päätöksen soveltamista.

² Eettisen ja säännönmukaisen toiminnan toimikunta arvioi hallituneuvoston tai hallituksen jäsenen mahdolliset eturistiriidat.

³ Kiellettyjen menettelyjen määritelmä löytyy asiakirjasta "EIP:n petostentorjuntapolitiikka".

- b. kantelijan henkilöllisyys, jos se on annettu tietoon;
  - c. lyhyt yhteenveto väitteistä, johon sisältyvät rikkomuksen tai väitetyn väärinkäytöksen tyyppi (esim. tuotteiden korvaaminen samanlaisella tai samankaltaisella tuotteella, tarjouskartellit jne.) ja osapuolet, joiden väitetään osallistuneen tekoihin;
  - d. mahdollinen yhteys EIP:hen sekä kuvaus asianomaisesta hankkeesta tai toimenpiteestä sekä tiedot sijainnista;
  - e. muut mahdolliset tiedot, jotka tutkintajaosto katsoo tärkeiksi;
  - f. asialle annettu nimi ja asianumero, jotta tiedot löytyvät tarvittaessa nopeasti;
  - g. kirjallinen tutkintasuunnitelma ja tutkinnalle nimetty/nimetyt tutkija(t).
8. Jos tutkintajaoston päällikkö päättää, että tiedoilla ei ole yhteyttä EIP:hen tai että asia on vähämerkityksinen, hän kirjaa ja tallentaa päätöksen viipymättä jaoston asianhallintajärjestelmään merkinnällä ”todennäköisin syin ei jatkotoimenpiteitä”. Näiden ilman jatkotoimia loppuun käsiteltyjen tapausten lukumäärä julkaistaan tutkintajaoston laatimassa väärinkäytöstapausten tutkintaa koskevassa vuosikertomuksessa.
9. Tutkintajaoston päällikkö luovuttaa pyynnöstä väitettä ja sen arviointia koskevat tiedot asianomaisille osapuolille, mukaan lukien pankin pääjohtaja, tutkinnasta vastaava varapääjohtaja, pääsihteeri, tarkastuskomitea, OLAF ja ulkopuoliset tarkastajat.

D) Ilmoituksen antaminen OLAFille ja tämän osallisuus

10. (i) *Ulkoinen tutkinta*: Jos tutkintajaoston päälliköllä on perusteita epäillä, että EIP-rahoitteisessa hankkeessa tai toimessa on käytetty kiellettyjä menettelyjä, hän ilmoittaa tästä viipymättä Euroopan petostentorjuntavirastolle OLAFille ja toimittaa sen käyttöön kaikki tarvittavat tiedot⁴. Tutkintajaosto jatkaa omaa hallinnollista tutkintaansa, kunnes OLAF on päättänyt, aloitetaanko asiasta tutkinta. Jos OLAF päättää aloittaa tutkinnan, tutkintajaosto toimii läheisessä yhteistyössä tutkinnalle nimettyjen OLAFin tutkijoiden kanssa. Jos OLAF päättää jostain syystä olla käynnistämättä tutkintaa, tutkintajaoston päällikkö voi tästä huolimatta päättää jatkaa tutkinnan suorittamista.

(ii) *Sisäinen tutkinta*: Jos tutkintajaoston päälliköllä on perusteita epäillä, että EIP:n tai EIR:n hallintoelinten tai henkilöstön jäsen on syyllistynyt väärinkäytökseen, hän ilmoittaa tästä viipymättä OLAFille ja toimittaa sen käyttöön kaikki tarvittavat tiedot. Jos OLAF päättää aloittaa sisäisen tutkinnan, tutkintajaosto avustaa kaikin tavoin OLAFin tutkijoita tutkinnan suorittamisessa. Siihen voi sisältyä esimerkiksi pääsy pankin eri tietojärjestelmistä saatavilla oleviin henkilötietoihin ja sähköisessä muodossa olevaan aineistoon, haastattelujen valmistelu ja osallistuminen haastatteluihin jne. Jos OLAF päättää jostain syystä olla käynnistämättä tutkintaa, tutkintajaoston päällikkö voi tästä huolimatta päättää jatkaa tutkinnan suorittamista.

E) Tutkinnan kulku

(i) Yleistä

⁴ Ks. Asetukset (Euratom) N:o 1074/1999 ja (EY) N:o 1073/1999 osoitteesta: http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/site/en/oj/1999/l_136/l_13619990531en00010007.pdf

11. Tutkintajaosto ottaa mahdollisuuksien mukaan yhteyttä kantelijaan ilmoittaakseen kantelun vastaanottamisesta ja saadakseen väiteasiasta mahdollisimman paljon lisätietoja. Näihin tietoihin voivat kuulua:
- väitetyn rikkomuksen tai väärinkäytöksen yksityiskohtainen kuvaus;
  - väitetty yhteys EIP:n rahoitukseen tai muuhun toimintaan sekä arvio varoista, joihin liittyy suuri riski;
  - osallisena olevien henkilöiden tai laitosten nimet ja yhteystiedot sekä vastaavat tiedot niistä, joilla saattaa olla lisätietoja syytöksen suhteen;
  - käsiteltävänä olevien tapahtumien ajankohta;
  - kanteluun liittyvien oleellisten asiakirjojen, tietoaineistojen tai pöytäkirjojen ja muiden tietojen sijaintipaikka ja kuvaus sisällöstä;
  - miten kantelun tekijä on saanut kantelun perusteena käytettävät asiat tietoonsa sekä mihin kantelulla pyritään;
  - pelko kantelun tekijään kohdistuvista mahdollista kostotoimenpiteistä tai hengen ja terveyden vaarantumisesta;
  - muut asiaa koskevat merkitykselliset tiedot.
12. Kun ilmoitus on kirjattu asianhallintajärjestelmään, tutkintajaosto pyrkii mahdollisimman pian tarkistamaan, liittyykö väitettyyn rikkomukseen tai väärinkäytökseen EIP:n toimia (joihin sisältyvät EIP:n rahoittamat hankkeet sekä EU:n rajojen sisällä että ulkopuolella) tai onko siinä osallisena pankin hallintoelinten tai henkilöstön jäsen.
13. Asiasta alkuvaiheessa käynnistetyssä kirjallisessa tutkinnassa tutkintajaosto pyrkii selvittämään:
- onko väitetystä rikkomuksesta tai väärinkäytöksestä EIP:lle johtuva riski⁵ riittävän merkityksellinen tutkinnan perusteeksi;
  - onko tutkinta toteutettavissa kantelun kohteena olevien tapahtumien ajankohdan, vastaanotettujen tietojen tarkkuuden, tarvittavien asia-/rekisteritietojen ja todistajien saatavuuden sekä muiden asiaa koskevien tietojen perusteella.
14. Tutkintajaosto pyrkii myös arvioimaan objektiivisesti, onko syytös uskottava. Tässä tilanteessa voi olla tarpeen turvautua esimerkiksi:
- johonkin EIP:n hankkeeseen, rahoitukseen tai muihin asiakirjoihin, tiedostoihin tai aineistoon;
  - EIP:n tai OLAFin saamiin aiempiin kanteluihin, jotka kohdistuvat epäilyn kohteena oleviin tahoihin;
  - taustatarkistuksiin yritys- ja mediatietokannoista;
  - muihin merkityksellisiin tietolähteisiin.

(ii) Tietolähteet

15. Tutkintajaosto voi tutkintaa suorittaessaan:
- tarkastaa tarpeen mukaan asianomaisten osallisina olevien osapuolten, kuten lainanottajien, hankevastaavien, urakoitsijoiden, aliurakoitsijoiden, konsulttien, toimittajien ja kolmansien osapuolten, hallussa pitämiä asiakirjoja asianomaisen EIP:n rahoitussopimuksen ja EIP:n hankintaoppaan säännösten mukaisesti;
  - suorittaa tarkastuksia paikan päällä kaikista urakoista, rakenteista, tiloista tai muusta omaisuudesta, jotka ovat tutkinnan kannalta merkityksellisiä, sekä tallentaa tulokset valokuvoin tai muulla tavoin;
  - kuulla todistajia ja/tai muita asianosaisia;
  - pyytää selvityksiä muilta asianomaisilta osapuolilta, myös asiaan liittyviltä toiminnantarkastuksilta ja tutkimuksilta tekeviltä osapuolilta.

⁵ Huomioon otettavia tekijöitä ovat EIP:lle ja sen toiminnalle aiheutuva operatiivinen riski, taloudellinen riski ja maineriski.

16. Tutkinnan kannalta keskeisiä tietolähteitä ovat erityisesti, mutta eivät yksinomaan:
- kaikenlaiset asiakirjat;
  - sähköisessä muodossa olevat aineistot;
  - video-, audio- ja kuva-aineistot;
  - tarkastus- ja testitulokset;
  - tutkinnan suorittajan tekemät havainnot;
  - todistajien suullisesti tai kirjallisesti antamat lausunnot, myös tutkinnan kohteena olevan asianomaisen kertomukset.
17. Tutkintajaosto ei maksa todistajalle korvausta tai palkkiota tietojen antamisesta. Se voi sen sijaan maksaa tai korvata kohtuulliset kustannukset, joita todistajalle aiheutuu jaoston kanssa tehdyn yhteistyön johdosta.
18. Tutkintajaosto voi pyytää neuvoa tai apua EIP:n muilta osastoilta ja/tai käyttää tutkinnassa apunaan ulkopuolisia konsultteja ja tutkittavan kohteen asiantuntijoita.

(iii) Asiakirjat

19. Niiden asiakirjojen osalta, joita voidaan vaatia todisteiksi hallinnollisessa tutkinnassa tai muissa käsittelyissä, tutkintajaoston on:
- pyrittävä tunnistamaan alkuperäinen asiakirja ja käyttämään kyseistä asiakirjaa, tai jos alkuperäinen asiakirja ei ole olosuhteisiin nähden kohtuullisen helposti saatavissa, käytettävä luotettavia jäljennöksiä alkuperäisistä asiakirjoista;
  - säilytettävä kaikki asiakirjat, siinä määrin kuin on kohtuudella käytännössä mahdollista, siinä muodossa ja kunnossa kuin ne olivat vastaanotettaessa;
  - pystyttävä yksilöimään, milloin (pvm) ja mistä mainittu asiakirja on hankittu, kenelle se toimitettiin ja kuka sen antoi.

(iv) Sähköisessä muodossa olevat aineistot ja henkilötiedot

20. Sähköisessä muodossa olevan aineiston osalta tutkintajaoston on:
- hankittava kyseiset tiedot:
    - kaikkein luotettavimmista lähteistä, jotka ovat kohtuudella käytettävissä, eli sellaisilta sivustoilta tai laitoksilta, joiden ylläpitämät tietosisällöt ovat mahdollisimman täydellisiä, täsmällisiä ja ajan tasalla;
    - tavalla, joka siinä määrin kuin on kohtuudella käytännössä mahdollista suojaa tietojen eheyden ja jolla varmistetaan, että tietoja ei ole muutettu, muokattu tahallisesti tai turmeltu millään tavoin;
  - pystyttävä yksilöimään, milloin (pvm), mistä ja miten aineisto on saatu, kenelle se toimitettiin ja kuka sen antoi.
21. Henkilöstöjohtajan ja EIP:n tietosuojavaltuutetun kirjallisella ennakosuostumuksella sekä sovellettavien lakien, sääntöjen, määräysten, toimintaperiaatteiden ja menettelytapojen mukaisesti tutkintajaostolla on mahdollisuus saada käyttöönsä ja kopioida sähköisessä muodossa olevia mahdollisesti merkityksellisiä tietoja. Tällaisia voivat olla esimerkiksi sähköpostiviestit ja muut tiedot, jotka EIP:n hallintoelinten jäsen tai henkilöstön jäsen on luonut, kopioinut tai vastaanottanut EIP:n tietotekniikkajärjestelmän kautta. Lisäksi tutkintajaostolla on samoin edellytyksin oikeus käyttää ja kopioida tutkinnalle ennalta arvioiden olennaisia henkilötietoja. Näiden tietojen käytössä noudatetaan sähköisen todistusaineiston tutkintaa koskevan pöytäkirjan (liite 1) määräyksiä. Tutkintajaosto ilmoittaa tuolloin henkilöstöjohtajalle ja tietosuojavaltuutetulle syistä, joiden vuoksi pääsy tietoihin on tutkinnan kannalta perusteltu kuitenkin samalla tiedonlähteiden ja asianomaisten henkilöiden henkilöllisyyttä suojaten.

(v) Haastatteluista saadut tiedot

22. Kaikissa tutkintajaoston haastatteluissa niin EIP:n organisaation sisällä kuin muualla, mukaan lukien tutkinnan kohteena olevan asianosaisen kuuleminen, noudatetaan seuraavia menettelyitä:
- a. haastattelut suoritetaan:
    - i. kielellä, jonka puhuminen on sekä todistajalle että tutkintaa suorittavalle henkilölle vaivattominta, tai muussa tapauksessa tulkin avustuksella;
    - ii. kahden tutkijan läsnä ollessa, jos tutkintajaosto katsoo sen asianmukaiseksi.
  - b. haastateltavalle ilmoitetaan etukäteen ennen haastattelua siitä, että hänellä on oikeus käyttää valitsemaansa avustajaa haastattelutilanteessa ja että pöytäkirjattuja haastattelutietoja voidaan käyttää hallinto-, kurinpito- tai muissa asiaan liittyvissä menettelyissä;
  - c. tutkintajaosto tuottaa viipymättä kirjallisen asiakirjan haastattelusta;
  - d. tutkintajaosto voi harkintansa mukaan toimittaa pöytäkirjatut haastattelutiedot todistajalle tarkistusta ja allekirjoitusta varten, erityisesti niissä tapauksissa, joissa todistajan lausunnolla olisi todennäköisesti ratkaiseva merkitys tärkeiksi katsotuissa asioissa;
  - e. väärinkäytöksiin osallisiksi epäillyille henkilöstön jäsenille ja hallintoelinten jäsenille toimitetaan aina pöytäkirjatut haastattelutiedot tarkistusta ja allekirjoitusta varten;
  - f. haastattelut voidaan tallentaa sähköisesti, jos todistaja on tietoinen asiasta ja antanut siihen suostumuksen.

F) Tutkinnan estäminen

23. *Sisäinen tutkinta:* Jos asian tutkinnan havainnoista voidaan päätellä, että henkilöstön tai hallintoelinten jäsen:
- a. on tietoisesti antanut tutkintajaostolle väärän lausunnon kantelun tai tutkinnan yhteydessä;
  - b. ei ole noudattanut yhteistyövelvoitteitaan tutkinnan suorittamisessa EIP:n voimassa olevien menettelytapasäännösten (Codes of Conduct) ja petostentorjuntapolitiikan mukaisesti; tai
  - c. on muutoin yrittänyt estää, haitata tai häiritä tutkintaa,

tutkintajaosto siirtää asian pääjohtajalle ja henkilöstöjohtajalle asianmukaisia ja tekoon nähden oikeassa suhteessa olevia kurinpidollisia toimenpiteitä varten.

24. *Ulkoinen tutkinta:* EIP:n poissulkemismenettelyn mukaisesti "estämisellä" tarkoitetaan: (a) tutkinnassa tarpeellisen todistusaineiston tuhoamista, vääristelemistä, muuntamista tai peittelemistä tarkoituksellisesti; ja/tai toisen osapuolen uhkailua, ahdistelua tai pelottelua, jonka tarkoituksena on estää tai yrittää estää toista antamasta lausuntoa tutkintaan liittyvistä asioista tai jatkamasta tutkintaa, tai (b) tekoja, joiden tarkoituksena on olennaisesti estää EIP:n sopimuksista johtuvien tarkastus- tai tiedonsaantioikeuksien käyttämistä tai niiden oikeuksien hyödyntämistä, joita pankkiviranomaisella, valvontaviranomaisella, tutkimuksia suorittavalla viranomaisella tai muulla Euroopan unionin tai sen jäsenvaltioiden vastaavalla elimellä mahdollisesti on lakien, asetusten tai yleissopimusten mukaisesti tai sellaisten sopimusten perusteella, jotka EIP on tehnyt sellaisten lakien, asetusten tai sopimusten täytäntöön panemiseksi.

Kaikki luonnolliset henkilöt, järjestöt, yritykset tai yhteenliittymät ja laitokset, jotka ovat syyllistyneet kiellettyihin menettelyihin tai toimintamuotoihin, joihin myös ”estäminen” sisältyy, voidaan jättää hankkeen tai toimen ulkopuolelle EIP:n poissulkemismenettelyn mukaisesti.

G) Tutkinnan päättäminen ja tutkinnan tulokset

25. Kantelun tai väitteen aiheellisuutta arvioidessaan tutkintajaosto soveltaa näyttövaatimuksena sitä, osoittavatko kantelun tai väitteen perusteena olevat tiedot kokonaisuudessaan, että loukkausmahdollisuus on todennäköisempi kuin mahdollisuus, ettei loukkausta ole tapahtunut.
26. Tutkinnassa tehtävien havaintojen on perustuttava:
- käytettävissä oleviin mahdollisimman luotettaviin tosiasiatietoihin sekä sellaisiin päätelmiin ja johtopäätöksiin, joita todettujen seikkojen perusteella voidaan kohtuudella tehdä;
  - mahdollisuuksien mukaan asiakirjoihin, sähköisessä muodossa oleviin aineistoihin tai tarkastus- ja testituloksiin, jotka näiden tekijät, vastaanottajat tai haltijat tai toiset henkilöt, joilla on välitöntä tietoa niiden aitoudesta, ovat todistaneet oikeiksi;
  - mahdollisuuksien mukaan lausuntoihin, jotka on hankittu todistajilta, joilla on välitöntä tietoa kyseessä olevista tosiseikoista ja olosuhteista;
  - tietoihin, jotka on varmistettu mahdollisuuksien mukaan muista luotettavista lähteistä, joihin sisältyvät myös muut todistajat, asiakirjat tai tietoaaineisto;
  - perusteltavissa oleviin uskottaviin tietoihin syyttömyyden puolesta tai vastaan.
27. Tutkinnan tuloksiin voivat kuulua tutkintajaoston:
- kommentit, jotka koskevat havaintoja todistajan uskottavuudesta ja käyttäytymisestä, tutkinnan kohteena oleva asianosainen mukaan lukien;
  - suositukset toimenpiteistä, jotka ovat tarpeen tutkittavan asian tai tutkinnassa muutoin esiin tulleiden laajempien periaatteellisten kysymysten ratkaisemiseksi. EIP:n yksiköiden on annettava tutkintajaostolle asetetussa määräajassa tiedot niistä toimenpiteistä, jotka on toteutettu esitettyjen suositusten toimeenpanemiseksi.
28. Jos tutkintajaoston päällikkö toteaa, että esitetty väite on asianmukaisesti perusteltu ja edellyttää jatkotoimia, tutkimusten yhteydessä tehdyt havainnot dokumentoidaan asianmukaisesti ja saatetaan EIP:n organisaatioon kuuluvien ja/tai EIP:n organisaatioon kuulumattomien asianomaisten viranomaisten käsiteltäväksi asianmukaisia toimia varten.
29. Jos tutkintajaoston päällikkö toteaa kohtuullisen tutkinnan jälkeen, että esitetty väite ei ole millään tavalla perusteltu, tutkimusten tulokset dokumentoidaan asianhallintajärjestelmään ja asian käsittely päätetään. Jos väiteasian arvioinnin tai tutkimuksen yhteydessä tutkintajaoston tietoon on tullut seikkoja, joilla on merkitystä muille EIP:n organisaation sisällä tai sen ulkopuolella, jaoston päällikkö voi välittää kyseiset tiedot eteenpäin noudattamalla täysimääräisesti sillä hetkellä sovellettavia tietosuojasääntöjä.
30. Tutkintajaoston päällikkö voi käynnistää aiemmin kertaalleen päätetyn ja lopetetun tutkinnan uudelleen, mikäli on saatu uutta luotettavaa tietoa tai mikäli se muiden olosuhteiden vuoksi on tarpeen ja perusteltua.

H) Tietosuoja – Yksilön oikeudet ja tiedonantovelvollisuudet

(i) Yleiset periaatteet

31. Kuten EIP:n petostentorjuntapolitiikassa todetaan, näiden menettelyjen puitteissa henkilötietoja käsitellään pankkia sitovissa säännöksissä⁶ edellytettyjen periaatteiden ja ohjeiden sekä Euroopan tietosuojavaltuutetun antamien lausuntojen mukaisesti. Kaikilla asiaan osallisilla henkilöillä on oikeus saada itseään koskevia tietoja, oikeus niiden oikaisuun ja tietyissä olosuhteissa oikeus estää pääsy edellä tarkoitettuihin tietoihin ottamalla yhteyttä rekisterinpitäjään.⁷ He voivat myös milloin tahansa ottaa yhteyttä tietosuojavaltuutettuun.⁸

(ii) Rekisteröidyn henkilön oikeuksien kunnioittaminen

32. Jokaiselle tutkintaan osalliselle henkilölle (epäiltynä, todistajana tai muuna asianosaisena) on tiedotettava henkilötietojen käsittelystä tutkintajaoston tutkimamenettelyn yhteydessä noudattamalla tietosuoja-asetuksen (EY) N:o 45/2001 11 ja 12 artiklan säännöksiä, paitsi jos sovelletaan 20 artiklassa tarkoitettuja rajoituksia. Tässä tapauksessa tutkintajaosto arvioi ajoittain, ovatko rajoitukset edelleen sovellettavissa vai ilmoitetaanko kyseisille henkilöille tutkinnasta.

(iii) Henkilötietojen laatua koskevat periaatteet

33. Tutkintajaoston on varmistettava, että tietosuoja-asetuksen (EY) N:o 45/2001 4 artiklan mukaista tietojen laatuperiaatetta noudatetaan. Tämä vaatimus edellyttää, että henkilötiedot ovat täsmällisiä ja tarvittaessa päivitettyjä. Tietojen on oltava asianmukaisia ja olennaisia eivätkä ne saa olla liian laajoja suhteessa sen tutkinnan tarkoituksiin, jota varten tiedot on kerätty tai jota varten niitä myöhemmin käsitellään. Lisäksi henkilötietoja on käsiteltävä oikeudenmukaisesti ja laillisesti, ja niitä saa kerätä ainoastaan tiettyjä nimenomaisesti määritellyjä ja laillisia tarkoituksia varten.

34. Tutkintajaoston suorittaman tietojen arvioinnin on perustuttava käytettävissä oleviin mahdollisimman luotettaviin tosiasiatietoihin ja todistettuihin seikkoihin.

(iv) Henkilötietojen siirto EIP:n ulkopuolelle

35. Tutkintajaosto voi toimintaansa liittyvissä tehtävissä siirtää henkilötietoja toiminnallisille yhteistyökumppaneilleen riippumatta siitä, ovatko nämä Euroopan unionin toimielimiä tai elimiä (erityisesti OLAF), jäsenvaltioiden viranomaisia, kolmansien maiden viranomaisia tai kansainvälisiä järjestöjä. Tietoja voidaan siirtää kirjallisella välineellä, sähköpostitse, suullisesti (puhelimitse tai itse) tai muilla keinoin. Tällaisen tietojen siirron on oltava oikeasuhteista kerättyjen ja käsiteltävien tietojen luonne huomioon ottaen. Henkilötietoja saa luovuttaa vain, jos se on tarpeen tietoa vastaanottavan toimivaltaan kuuluvien tehtävien laillista hoitamista varten. Siirtäessään tietoja jonkin asian yhteydessä tutkintajaoston on käytettävä tietosuojaa koskevia asianmukaisia vakiolausekkeita.

I) Muut asiat

⁶ Erityisesti Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EY) N:o 45/2001, annettu 18 päivänä joulukuuta 2000, yksilöiden suojelusta yhteisöjen toimielinten ja elinten suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta (EYVL L 8,12.1.2001, s. 1).

⁷ Rekisterinpitäjään voi ottaa yhteyttä sähköpostiosoitteella: investigations@eib.org

⁸ www.edps.europa.eu

(i) Tilanneselvitys

36. Tutkintajaoston on toimitettava hallitukselle, tarkastuskomitealle ja OLAFille tilanneselvitys neljännesvuosittain.

(ii) Tietojen säilytys

37. Tutkintajaoston on säilytettävä tapauksia koskevat asiakirjat ja tiedot turvautusti ja luottamuksellisesti niin, etteivät asiattomat pääse niihin käsiksi. Asiakirjoja ja tietoja on säilytettävä vähintään viisi vuotta, ja kuitenkin enintään kymmenen vuotta asian käsittelyn päättymispäivämäärästä.

38. Jos tutkintajaoston päällikkö päättää olla käynnistämättä tutkintaa väiteasian osalta ("todennäköisin syin ei jatkotoimenpiteitä") tai lopettaa tapauksen tutkiminnan, koska väitteitä ei ole näytetty toteen ("näyttöön perustumattomat tapaukset"), asiakirjoja ja tietoja on säilytettävä enintään viisi vuotta siitä päivämäärästä, jolloin tehtiin päätös olla aloittamatta tutkintaa tai lopettaa tapauksen tutkiminen.

(iii) Väite tutkintajaoston henkilöstön käytösrikkomuksesta

39. Hallinnon tarkastuksen ylitarkastaja tekee tarvittaessa tapauskohtaisia järjestelyitä tutkintajaoston henkilökuntaan kuuluvan käytösrikkomusta koskevan väitteen tutkimiseksi.

(iv) Tutkintamenettelyjen päivittäminen

40. Näitä menettelyjä, samoin kuin EIP:n petostentorjuntapolitiikkaa, on tarvittaessa muutettava ja päivitettävä ajan tasalle seuraavien perusteella:

- a. muutokset ohjeistuksessa "Kiellettyjen menettelyjen torjunta ja ehkäisy EIP:n toiminnassa";
- b. menettelyjen täytäntöönpanon yhteydessä saadut kokemukset;
- c. suositeltavien toimintatapojen (*best practices*) muuttuminen;
- d. mitkä tahansa muut muutokset, jotka EIP katsoo tarpeellisiksi ja asianmukaisiksi.

Liite 1: EIP:n sähköisen todistusaineiston tutkintaa koskeva pöytäkirja**1. Sähköisten aineistojen tutkinta rikosten selvittämistä varten: määritelmä**

Tietokonetutkinnalla (computer forensics) tarkoitetaan tietokoneen tai tietovälineen sisältämien tietojen järjestelmällistä teknistä tutkimista vireillä olevan tutkinnan kannalta mahdollisesti tärkeiden tietojen hankkimiseksi, joita voidaan sitten käyttää todistusaineistona oikeudenkäynneissä.

2. Tietokonetutkinnan periaatteet

2.1 Tällä hetkellä ei ole olemassa tietokonetutkintaa koskevia virallisia julkaistuja menettelytapoja, joista on sovittu hallitusten välillä, kansainvälisesti tai unionitasolla.

2.2 EIP käyttää yleensä OLAFin asiantuntemusta, asiantuntijoita ja välineistöä tapauksissa, joissa OLAFilla on valtuudet suorittaa tutkintaa. Se noudattaa tarkasti OLAFin kanssa sovittuja menettelytapoja. Jos OLAFilla ei poikkeuksellisesti ole valtuuksia tehdä tutkintaa tai jos se päättää olla suorittamatta tutkintaa, EIP voi pyytää apua yksityisiltä yrityksiltä, joilla on kokemusta tietokonetutkinnan alalta. Näissä tapauksissa EIP noudattaa seuraavia neljää ACPO:n (Association for Crime Prevention) tietokonetutkinnan yleistä periaatetta:

Periaate 1: Lainvalvontaviranomaisten tai näiden edustajien toimilla ei saa muuttaa tietokoneen tai tallennusvälineen sisältämiä tietoja, joita voidaan myöhemmin käyttää oikeudenkäynnissä.

Periaate 2: Sellaisessa poikkeustapauksessa, jolloin henkilö katsoo tarpeelliseksi saada käyttöönsä tietokoneen tai tallennusvälineen sisältämiä alkuperäistietoja, kyseisen henkilön on oltava siihen toimivaltainen ja pystyttävä esittämään luotettava selvitys siitä, mitä käytännön merkitystä ja vaikutusta tällä toimenpiteellä on asian kannalta. – Lisäksi henkilön, joka saa käyttöönsä tietokoneen tai tallennusvälineen sisältämiä alkuperäistietoja, on perusteltava tietojen tarpeellisuutta, joka oikeuttaa pääsyn näihin tietoihin sekä saatava EIP:n tietosuojavaltuutetulta lupa ennen pääsyä näihin tietoihin.

Periaate 3: Olisi luotava ja säilytettävä jäljitysketju tai muu merkintä kaikista prosesseista, joita sovelletaan tietokoneperusteiseen sähköiseen todistusaineistoon. Puolueettoman kolmannen osapuolen olisi prosessit tutkittuaan päästävä samanlaiseen lopputulokseen.

Periaate 4: Tutkinnasta vastaavalla henkilöllä (tapauksesta vastaava virkamies) on vastuu siitä, että lakia ja näitä periaatteita noudatetaan.

2.3 EIP myös noudattaa tietokonetutkintaa koskevia hyvien käytäntöjen menetelmiä:

- Kaikki digitaalisen tiedon haltuunottoon, käyttöön, varastointiin tai siirtoon liittyvät toimet tulee dokumentoida ja säilyttää ja niiden on oltava saatavilla tarkistamista varten.
- Alkuperäiset todisteet olisi hankittava niiden koskemattomuutta suojellen ja säilyttäen.

3. Tietokonetutkintaa koskevat menettelyt silloin, kun OLAF ei osallistu tapauksen käsittelyyn

3.1 *Saavutettavissa olevien tavoitteiden määrittäminen:* Tietokonetutkinnan ja sähköisen todistusaineiston rikosteknisten tarkastusten suorittaminen on myös erittäin paljon työvoimaa ja voimavaroja vaativaa työtä. Kun otetaan huomioon, että työ on monimutkaista ja

käytettävissä olevat tietokonetutkinnan rikostekniset tutkintaresurssit niukat, on tehtävä valintoja toimenpiteiden tehokkuuden ja tuloksellisuuden parantamiseksi. Onnistuneen toteuttamisen kannalta jo suunnittelun alkuvaiheessa on otettava huomioon seuraavat asiat:

1. Määritellä täsmällisesti se erityinen lisäarvo, jonka tietokonetutkinta pystyy tuottamaan. Missä, miten ja milloin tietokonetutkintaan erikoistuneet tutkijat voivat auttaa tutkinnassa? Onko heidän osallistumisensa tutkintaan tarpeellista?
2. Määritellä saavutettavissa olevat tavoitteet huolellisesti etukäteen. Tutkinnasta vastaavien henkilöiden pitäisi määrittää kaavaillun käsittelyn laajuus täsmällisesti jo valmisteluvaiheessa. Lisätietojen kerääminen valikoidusti voi toisinaan osoittautua tarpeelliseksi käsittelyn aikana. Tietojen reaaliaikainen tutkinta, jos se on mahdollista, voi auttaa kohdentamaan toimenpiteet tutkinnan tavoitteiden kannalta oleellisiin asioihin.
3. Toteuttaa asetetut tavoitteet. Haluttu käsittely on oltava mahdollista toteuttaa käytettävissä olevilla resursseilla.
4. Asetetut tavoitteet tulee toteuttaa nopeasti. Valvokaa, että asetettuja aikarajoja noudatetaan, jotta koko käsittely ei vaarannu esimerkiksi lain asettaman määräajan päättyessä.
5. Arvioi tiedonkeruun tai tiedon takavarikoinnin tuloksia. Tarkastakaa esimerkiksi, löytyikö asianomaista vastaan olevaa tai häntä tukevaa aineistoa ja että kyseinen viittaus sisältyy lopulliseen tutkintakertomukseen.

3.2. Tietosuoja: Tietojen kohteena olevalle henkilölle tulee tiedottaa kirjallisesti, että EIP noudattaa asetusta (EY) N:o 45/2001 ja huolehtii asiakirjoissa ”EIP:n petostentorjuntapolitiikka” ja ”Tutkintamenettelyt” kuvatulla tavalla erityisesti siitä, että tietokonetutkinnassa noudatetaan kaikkia asiaankuuluvia tietosuojavaatimuksia.

Euroopan investointipankinyhteystiedot

Yleistä tietoa:

Information Desk

☎ +352 4379-22000

☎ +352 4379-62000

✉ info@eib.org

Euroopan investointipankki

98-100, boulevard Konrad Adenauer

L-2950 Luxembourg

☎ +352 4379-1

☎ +352 437704

www.eib.org